3.2. Wydatki według działów i części budżetowych

Wydatki w budżecie państwa są planowane i wykonywane zgodnie z klasyfikacją budżetową i w szczegółowości określonej w rozporządzeniach Ministra Finansów w sprawie klasyfikowania części budżetowych oraz w sprawie klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. Klasyfikacja ma charakter technicznego narzędzia umożliwiającego ewidencjonowanie w przyjętej systematyce określonych zdarzeń, ustalonych przepisami prawa materialnego.

Zasadniczy podział poszczególnych wydatków określają działy klasyfikacji budżetowej, takie jak na przykład: transport i łączność, nauka, obrona narodowa, oświata i wychowanie, szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, pomoc społeczna.

Należy podkreślić, iż wydatki zaplanowane w danym dziale budżetu państwa nie odzwierciedlają wszystkich nakładów ponoszonych na realizację zadań z zakresu określonej dziedziny działalności państwa. Nakłady te ponoszone są także z budżetu środków europejskich oraz w ramach planów finansowych jednostek sektora finansów publicznych: agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

Opis wydatków poniesionych na realizację zadań publicznych wraz z celami oraz wartościami mierników przedstawia budżet w układzie zadaniowym. Funkcje zaprezentowane w *Informacji o wykonaniu wydatków w układzie zadaniowym w 2014 r.* dołączanej do Sprawozdania prezentują obszary działalności państwa z perspektywy celów i osiągniętych rezultatów.

Realizacja zasady racjonalnego wydatkowania środków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów pozwoliła na obniżenie w roku 2014 udziału wydatków budżetu państwa w faktycznym PKB przy jednoczesnej realizacji szeregu istotnych zaplanowanych działań oraz nowych zamierzeń, z których do najważniejszych należy zaliczyć:

1) **finansowanie ze środków publicznych składek na ubezpieczenia społeczne w związku ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem**. Ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw rozszerzono krąg osób (samozatrudnieni, pracujący na umowach cywilnoprawnych oraz rolnicy i bezrobotni), za które są opłacane składki:
   - dla osób mających co najmniej sześciomiesięczny staż ubezpieczeniowy bezpośrednio przed skorzystaniem z możliwości ubezpieczenia w związku z opieką nad dzieckiem -

podstawą wymiaru składek jest, co do zasady, 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia,
- dla osób bez stażu ubezpieczeniowego, bezrobotnych oraz ze stażem krótszym niż półroczny - składki są odprowadzane od kwoty 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2) **umożliwienie rodzicom skorzystania z płatnego urlopu przez okres jednego roku oraz umożliwienie, w większym niż dotychczas stopniu, dzielenia się uprawnieniami rodzicielskimi przysługującymi w związku z opieką nad małym dzieckiem**. Ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw dokonano wydłużenia okresu dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz wprowadzono nowe uprawnienie związane z pełnieniem funkcji rodzicielskich w postaci urlopu rodzicielskiego,

3) **udzielenie wsparcia rodzinom wielodzietnym, poprzez przyznawanie Karty Dużej Rodziny** rodzinom posiadającym co najmniej trójkę dzieci,

4) **udzielenie wsparcia rodzinom z osobą niepełnosprawną** przez dodatkową pomoc finansową w wysokości 200 zł w ramach rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego,

5) **rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3** w ramach resortowego programu – „MALUCH - edycja 2014”. Tak jak w roku 2013 przeważającą część instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 stanowiły żłobki, które dysponowały największą liczbą miejsc (65.081 miejsc). W 2014 r. liczba instytucji opieki nad dziećmi wynosiła 2.495, co stanowi wzrost o 65% w stosunku do roku 2013 (1.511),

6) **wdrożenie dotacji celowych na dofinansowanie zadań gmin w zakresie wychowania przedszkolnego**. W dniu 1 września 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą z budżetu państwa udzielane są dotacje celowe na dofinansowanie zadań gmin w zakresie wychowania przedszkolnego. W 2014 r. do gmin przekazana została kwota 1.566.841 tys. zł na dofinansowanie zadań mających na celu zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach, podniesienie jakości edukacji przedszkolnej oraz ograniczenie wysokości opłat pobieranych od rodziców za korzystanie przez ich dzieci z wychowania przedszkolnego,

7) **sfinansowanie zadań związanych z wprowadzeniem tzw. „darmowego podręcznika”**. Ustawą z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów objęto prawem do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów

ćwiczeniowych, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. W 2014 r. opracowano i wydano „darmowy podręcznik" do klasy I szkoły podstawowej oraz rozpoczęto prace związane z opracowaniem i wydaniem podręcznika do klasy II szkoły podstawowej. W ramach działań związanych z zapewnieniem uczniom szkół podstawowych bezpłatnego dostępu do podręczników i materiałów ćwiczeniowych, ze środków budżetu państwa przekazano jednostkom samorządu terytorialnego dotacje celowe w łącznej wysokości 40.298 tys. zł na wyposażenie szkół w podręczniki lub materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego oraz materiały ćwiczeniowe dla uczniów klas I szkoły podstawowej,

8) **wdrożenie II etapu poprawy płac pracowników szkół wyższych**. Na powyższy cel przyznano z budżetu państwa dodatkowe środki w wysokości 953.223 tys. zł,

9) **uruchomienie w 2014 r. programu „Mieszkanie dla Młodych"** na podstawie ustawy z dnia 27 września 2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi,

10) **dalszą modernizację Sił Zbrojnych RP**. Zrealizowane w roku 2014 nakłady na obronę narodową były wyższe od nakładów poniesionych na ten cel w roku 2013 o 3.477.504 tys. zł, tj. o 12,1% i były realizowane m.in. w ramach programu wieloletniego „Priorytetowe zadania modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych",

11) **kontynuację zadań w zakresie modernizacji infrastruktury, w tym w szczególności transportu drogowego i kolejowego**. W 2014 r. kontynuowano realizację *Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015* oraz *Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015.* Ponadto kontynuowano realizację *Narodowego programu przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo-Dostępność-Rozwój*, którego celem jest podniesienie poziomu i jakości życia społeczności lokalnych oraz zwiększenie efektywności instytucji publicznych, dzięki intensyfikacji rozwoju bezpiecznej, spójnej, funkcjonalnej i efektywnej infrastruktury drogowej.

Poniżej omówiona została realizacja wydatków budżetu państwa w 2014 r. według działów, co obrazuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Ustawa budżetowa na 2014 r.	Przeniesienia z rezerwy ogólnej 2014	Przeniesienia z rezerw celowych 2014	Plan po zmianach 2014	Wykonanie 2014	Wskaźniki	
							(7/2)	(7/6)
	w tys. zł						%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	**321.345.286**	**325.287.369**	**86.992**	**18.860.352**	**325.287.369**	**312.519.527**	**97,3**	**96,1**
w tym:								
010 Rolnictwo i łowiectwo	10.013.916	6.138.285		2.866.271	9.006.651	8.617.350	86,1	95,7
020 Leśnictwo	10.802	5.640		3.714	10.610	10.595	98,1	99,9
050 Rybołówstwo i rybactwo	260.341	181.172		61.169	242.699	236.149	90,7	97,3
100 Górnictwo i kopalnictwo	547.602	510.759		132.464	643.223	638.853	116,7	99,3
150 Przetwórstwo przemysłowe	1.013.020	1.145.654		498.849	1.642.619	1.257.990	124,2	76,6
400 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczna, gaz i wodę	1.349			1.795	1.795	1.776	131,7	98,9
500 Handel	609.023	630.983		38.082	669.311	646.344	106,1	96,6
550 Hotele i restauracje	19.671	20.000			20.000	13.809	70,2	69,0
600 Transport i łączność	8.995.552	7.362.846	23.602	1.705.188	9.093.207	8.773.729	97,5	96,5
630 Turystyka	45.478	43.584			43.584	43.543	95,7	99,9
700 Gospodarka mieszkaniowa	2.326.746	2.170.734		571.811	2.745.340	2.369.259	101,8	86,3
710 Działalność usługowa	1.221.382	638.751		620.297	1.257.383	1.234.822	101,1	98,2
720 Informatyka	187.574	216.312		55	213.816	197.417	105,2	92,3
730 Nauka	4.791.246	4.943.137		173.339	5.116.476	5.002.257	104,4	97,8
750 Administracja publiczna	12.737.130	12.379.483	8.785	677.135	13.037.108	12.640.937	99,2	97,0
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1.966.540	2.054.878		405.071	2.459.949	2.318.727	117,9	94,3
752 Obrona narodowa	20.136.940	23.465.514		3.478.366	23.482.431	23.352.415	116,0	99,4
753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	74.792.927	71.634.646			71.634.646	69.148.837	92,5	96,5
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	13.560.580	13.280.980	10.100	473.661	13.765.809	13.721.487	101,2	99,7
755 Wymiar sprawiedliwości	10.471.134	10.799.397	8.971	107.624	10.914.903	10.840.620	103,5	99,3
756 Dochody od osób prawnych, od osób fiz. i od in. jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	6.142			6.760	6.760	6.760	110,1	100,0
757 Obsługa długu publicznego	42.460.110	36.170.000			36170000	34.455.888	81,1	95,3
758 Różne rozliczenia	71.164.945	90.577.001		371.783	75.463.111	70.381.479	98,9	93,3
801 Oświata i wychowanie	2.352.797	1.742.272	1.800	1.809.058	3.570.674	3.510.656	149,2	98,3
803 Szkolnictwo wyższe	13.203.391	13.355.861	2.000	1.072.617	14.431.691	14.389.673	109,0	99,7
851 Ochrona zdrowia	7.534.138	7.306.102	10.806	481.793	7.790.679	7.357.556	97,7	94,4
852 Pomoc społeczna	14.250.935	12.424.689	4.174	2.292.673	14.723.542	14.475.499	101,6	98,3
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3.612.243	3.527.208	2.232	214.512	3.761.186	3.703.338	102,5	98,5
854 Edukacyjna opieka wychowawcza	589.597	100.668	1.200	548.648	650.359	589.136	99,9	90,6
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	472.153	326.371		189.082	513.610	502.558	106,4	97,8
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.632.782	1.788.300	13.323	47.049	1.846.157	1.739.496	106,5	94,2
925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	96.565	94.468		4.661	99.540	97.281	100,7	97,7
926 Kultura fizyczna	260.535	251.674		6.826	258.500	243.290	93,4	94,1

Dokonując analizy udziału wydatków budżetu państwa wykonanych w 2014 r. z poszczególnych działów należy stwierdzić, iż największą część stanowią wydatki zaliczane do działów:

- różne rozliczenia (22,5%), w którym znaczące wielkości stanowiła subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego oraz składka do budżetu Unii Europejskiej,
- obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (22,1%), gdzie największe nakłady przeznaczone były na dotacje do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowego oraz świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego,
- obsługa długu publicznego (11%),
- obrona narodowa (7,5%).

Poniższy wykres prezentuje udział wydatków w poszczególnych działach w wydatkach budżetu państwa ogółem.

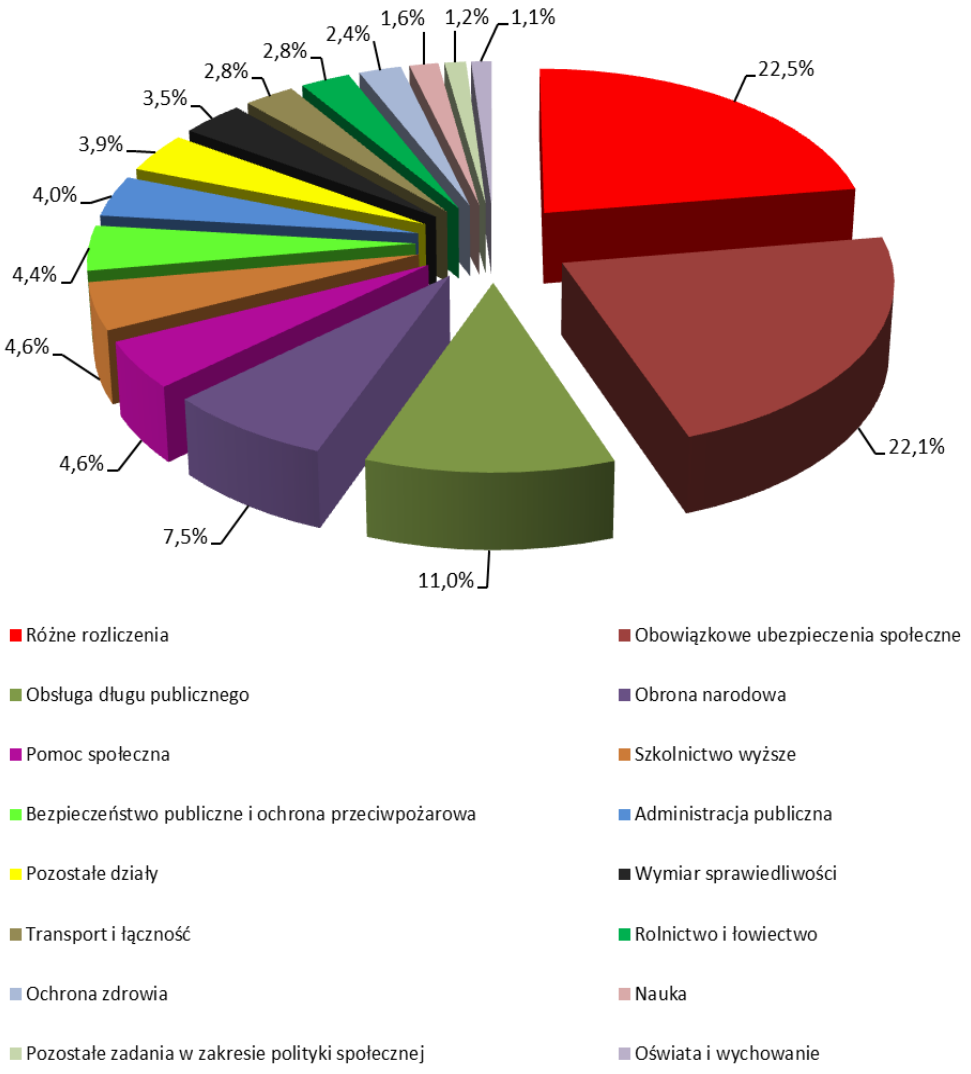

Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych łączne wydatki budżetu państwa stanowią nieprzekraczalny limit. Limit wydatków w poszczególnych działach (częściach) zaplanowanych w ustawie budżetowej może się jednak zmieniać w trakcie roku. Zmiany te są przede wszystkim wynikiem przesunięć wydatków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej. Wykonanie wydatków ogółem za 2014 r. wyniosło 96,1% w stosunku do planu po zmianach i kształtowało się na poziomie od 69% (w dziale hotele i restauracje) do 100% (w dziale dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem).

* * *

Poniżej zostały przedstawione działy, których wykonanie w sposób istotny odbiegało **od planu po zmianach**:

1) Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne – niższa o 2.485.809 tys. zł realizacja wydatków w tym dziale (96,5% planu po zmianach) była spowodowana niższym niż planowano wydatkowaniem środków z budżetu państwa na składki na ubezpieczenia społeczne, w tym przede wszystkim mniejszym niż prognozowano zainteresowaniem rodziców nowo wprowadzoną możliwością skorzystania ze sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, która została wdrożona do polskiego systemu prawnego z dniem 1 września 2013 r. ustawą o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013 poz. 983),
2) Obsługa długu publicznego – niższe o 1.714.112 tys. zł wykonanie wydatków w tym dziale (95,3% planu) było wypadkową przede wszystkim:
   - mocniejszego niż zakładano w planowaniu tych wydatków kursu złotego,
   - niższych stóp procentowych na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych,
   - korzystnej sytuacji budżetowej (mniejsze potrzeby pożyczkowe netto w latach 2013-2014),
   - większej skali operacji związanych z zarządzaniem długiem (odkup w 2013 r. obligacji zapadających w 2014 r.),
   - zawartych transakcji swap związanych z zarządzaniem rozkładem kosztów pomiędzy latami (poniesienie kosztów w 2014 r. i ich zmniejszenie w 2015 r.),
3) Ochrona zdrowia – niższa o 433.123 tys. zł realizacja wydatków w tym dziale (94,4% planu po zmianach) w głównej mierze była efektem niepełnego wykorzystania środków przeznaczonych na realizację programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia (przede wszystkim ze względu na przedłużające się postępowania przetargowe) oraz poniesienia niższych niż planowano wydatków z tytułu

składek na ubezpieczenie zdrowotne,

4) Administracja publiczna – niższe o 396.171 tys. zł wykonanie wydatków w tym dziale (97% planu po zmianach) było przede wszystkim rezultatem niższego wykonania wydatków majątkowych w wyniku opóźnień w realizacji robót budowlanych spowodowanych problemami z wykonawcami oraz przedłużających się procedur uzyskania ostatecznych pozwoleń na budowę, skutkującą w przypadku „Przebudowy budynku położonego przy ul. Królewskiej 27 w Warszawie" zmianą koncepcji realizacji zadania inwestycyjnego,

5) Rolnictwo i łowiectwo – niższa realizacja wydatków o 389.301 tys. zł (95,7% planu po zmianach) była związana przede wszystkim z:

   – niższą realizacją dotacji podmiotowej dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wynikającą z niższych wydatków Agencji m.in. na utrzymanie systemów informatycznych czy najmu i eksploatacji budynków oraz innymi oszczędnościami w kosztach funkcjonowania Agencji; jednocześnie niższe było także wykonanie dotacji celowej dla ARiMR, co wynikło głównie z niższego zapotrzebowania na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych w związku z obniżeniem przez Radę Polityki Pieniężnej stopy redyskonta weksli oraz na pomoc finansową dla rolników, którzy w 2014 r. byli producentami cebuli, kapusty lub jabłek, uruchomioną w związku z embargiem rosyjskim,

   – wystąpieniem oszczędności w realizacji zadań Wspólnej Polityki Rolnej, m.in. oszczędności poprzetargowych na zadaniach inwestycyjnych realizowanych w ramach PROW 2007-2013, a także wystąpieniem opóźnień w realizacji zadań planowanych do rozpoczęcia w 2014 r. oraz brakiem możliwości wydatkowania środków przeznaczonych na realizację projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 do czasu zatwierdzenia tzw. MasterPlanów,

   – niepełnym wykorzystaniem środków na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich spowodowanym niższym niż zakładano zainteresowaniem producentów rolnych zawarcia umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich,

6) Przetwórstwo przemysłowe – niższa o 384.630 tys. zł realizacja wydatków w tym dziale (76,6% planu po zmianach) była wypadkową:

   – niższego niż planowano wykorzystania środków budżetowych przeznaczonych na realizację programu rządowego „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego" w związku z mniejszymi od

przewidywanych kosztami obsługi programu gwarancji de minimis, tj. w szczególności uzyskanej niższej szkodowości portfela tych gwarancji,

- braku konieczności wydatkowania środków dla Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu administrowania Programem Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych (DOKE) w związku z korzystną w roku ubiegłym relacją stóp CIRR do krótkoterminowych stóp procentowych,
- braku konieczności wydatkowania środków na realizację programu rządowego „Wspieranie polskiego eksportu poprzez udzielanie przez BGK kredytów dla zagranicznych nabywców polskich towarów i usług lub ich banków z ochroną ubezpieczeniową KUKE S.A." w związku z niewystąpieniem konieczności przekazania środków budżetowych na zwiększenia funduszu statutowego banku,
- niższych niż zakładano wartości wniosków o płatność składanych przez beneficjentów w ramach wdrażanych przez PARP działań III-V osi priorytetowej PO IG,
- oszczędności w Planie Działań Pomocy Technicznej, głównie dotyczących kosztów zarządzania PARP (doradztwo, ekspertyzy, audyt i kontrola),
- opóźnień w realizacji projektu systemowego POT w ramach działania 6.3 POIG oraz projektów indywidualnych w ramach działania 5.2 PO IG, skutkujących przesunięciem na I kwartał 2015 r. wydatków zaplanowanych na grudzień 2014 r.,
- przesunięć terminów składania wniosków o płatność przez beneficjentów w ramach działania 4.5 PO IG,

7) Gospodarka mieszkaniowa – na niższe wykonanie o 376.080 tys. zł (86,3% planu po zmianach) wpływ miała niepełna realizacja wydatków przeznaczonych na:
   - program dofinansowania kosztów nabycia pierwszego mieszkania przez młodych ludzi, w związku z niższym niż prognozowano popytem na wsparcie udzielane w ramach ustawy z dnia 27 września 2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 1304 z późn. zm.),
   - dotację dla Wojskowej Agencji Mieszkaniowej na odprawy mieszkaniowe, w związku z mniejszą liczbą żołnierzy uprawnionych do jej otrzymania przy zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej,
8) Hotele i restauracje – niższa o 6.191 tys. zł niż zakładano realizacja wydatków (69% planu po zmianach) dotyczy dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych.

* * *

Syntetyczne omówienie działów, których realizacja w 2014 r. była wyraźnie **wyższa w porównaniu do roku 2013** w ujęciu procentowym i kwotowym.

Są to przede wszystkim następujące działy:

1) Obrona narodowa – wyższe o 3.215.475 tys. zł, tj. o 16,0% wykonanie, związane było ze wzrostem wielkości PKB stanowiącej podstawę do wyliczania wydatków obronnych na 2014 rok. Dodatkowe środki przeznaczone zostały na zakup uzbrojenia i sprzętu wojskowego, materiałów i wyposażenia w związku z realizacją programu „Priorytetowe zadania modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych",

2) Szkolnictwo wyższe – wyższe o 1.186.282 tys. zł, tj. o 9% wykonanie wydatków w stosunku do 2013 r. związane było przede wszystkim z wdrożeniem II etapu poprawy płac pracowników szkół wyższych. Ponadto na wzrost poniesionych wydatków w przedmiotowym dziale w stosunku do roku 2013 miał także wpływ wyższy poziom finansowania programów wieloletnich ujętych w części 38 – Szkolnictwo wyższe, tj.:
   - budowa kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego,
   - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2017,

3) Oświata i wychowanie – wyższe o 1.157.859 tys. zł, tj. o 49,2% wykonanie wydatków wynikało przede wszystkim z pełnego wdrożenia dotacji celowych na dofinansowanie zadań gmin w zakresie wychowania przedszkolnego oraz sfinansowania zadań związanych z wprowadzeniem tzw. „darmowego podręcznika". W 2014 r. dotacja na upowszechnienie wychowania przedszkolnego była przeznaczona na cały rok, podczas gdy w 2013 r. – jedynie na 4 miesiące (wrzesień – grudzień 2013 r.),

4) Urzędy naczelnych organów władz państwowej kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – wyższe o 352.187 tys. zł, tj. o 17,9% wykonanie wydatków było przede wszystkim efektem finansowania w 2014 r. wyborów uzupełniających i przedterminowych, referendów lokalnych, wyborów samorządowych w związku z upływem kadencji zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. oraz realizacji zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 25 maja 2014 r.,

5) Przetwórstwo przemysłowe – wykonanie wydatków w tym dziale było wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 244.969 tys. zł, tj. o 24,2% i było efektem wyższej realizacji wydatków w ramach działań w ramach PO IG wdrażanych przez PARP oraz Ministra Gospodarki (w tym m.in. działanie 4.3 PO IG Kredyt Technologiczny, 4.5.2 PO IG

Wsparcie inwestycji w sektorze usług nowoczesnych, 4.5.1 PO IG (Wsparcie inwestycji w sektorze produkcyjnym) oraz pomocy technicznej,

6) Górnictwo i kopalnictwo – wyższe o 91.251 tys. zł, tj. o 16,7% wykonanie wydatków było przede wszystkim efektem zwiększenia dofinansowania zadań w zakresie górnictwa węgla kamiennego.

Syntetyczne omówienie działów, których realizacja w 2014 r. była znacząco **niższa w porównaniu do roku 2013** w ujęciu procentowym i kwotowym. Są to przede wszystkim następujące działy:

1) Obsługa długu publicznego – niższe o 8.004.221 tys. zł, tj. o 18,9% wykonanie wydatków w 2014 r. w stosunku do wydatków wykonanych w 2013 r. wynikało głównie z wprowadzenia zmian w systemie emerytalnym, w szczególności umorzenia obligacji nabytych przez Ministra Finansów od ZUS oraz ze spadku stóp procentowych zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych,

2) Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne – niższe o 5.644.090 tys. zł, tj. o 7,5% wykonanie wydatków w roku 2014 w stosunku do roku 2013 było przede wszystkim efektem zaplanowanej na niższym poziomie dotacji do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS). Wysokość dotacji do Funduszu w danym roku jest uwarunkowana źródłami finansowania niedoboru FUS na wypłaty świadczeń. W roku 2014 FUS zasilony został dodatkowymi środkami pochodzącymi z reformy kapitałowej części systemu emerytalnego z tytułu tzw. suwaka bezpieczeństwa oraz pożytków z OFE. Jednocześnie szacowano zwiększenie w 2014 r. wpływów składek do funduszu emerytalnego z tytułu wprowadzonej dobrowolności w gromadzeniu składek emerytalnych w OFE oraz ustaleniu wysokości składki odprowadzonej do OFE na poziomie 2,92%. Wobec powyższego dotacja z budżetu państwa dla FUS mogła zostać ustalona w niższej, wobec 2013 r. (37.113.910 tys. zł) wysokości 30.362.793 tys. zł. Środki te zostały wykorzystane w pełnej wysokości,

3) Rolnictwo i łowiectwo – niższe o 1.396.565 tys. zł, tj. o 13,9% wykonanie wydatków w stosunku do roku 2013 spowodowane było niższą realizacją wydatków – w porównaniu do 2013 r. – przeznaczonych na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w szczególności na I filar Wspólnej Polityki Rolnej.

Wykonanie wydatków budżetu państwa w 2014 r. według części prezentuje tablica zamieszczona poniżej. Najniższe wykonanie wydatków budżetu państwa w roku 2013 w podziale na części budżetowe w znacznej mierze pokrywa się z zaprezentowanym powyżej opisem najniższego wykonania wydatków w stosunku do planu po zmianach prezentowanego w podziale na działy.

Wykonanie wydatków budżetu państwa w 2014 według części

Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Ustawa 2014	Plan po zmianach 2014	Wykonanie 2014	Wskaźniki	
					5/4	5/2
	w tys. zł				%	
1	2	3	4	5	6	7
Razem:	**321.345.286**	**325.287.369**	**325.287.369**	**312.519.527**	**96,1**	**97,3**
01 Kancelaria Prezydenta RP	170.551	167.614	167.614	166.309	99,2	97,5
02 Kancelaria Sejmu	378.314	407.759	407.759	382.348	93,8	101,1
03 Kancelaria Senatu	83.903	94.288	94.288	82.376	87,4	98,2
04 Sąd Najwyższy	89.603	96.984	96.984	91.797	94,7	102,4
05 Naczelny Sąd Administracyjny	383.868	409.956	410.075	393.173	95,9	102,4
06 Trybunał Konstytucyjny	30.992	29.350	29.350	28.468	97,0	91,9
07 Najwyższa Izba Kontroli	253.695	259.885	259.885	259.768	100,0	102,4
08 Rzecznik Praw Obywatelskich	38.513	39.171	39.171	38.151	97,4	99,1
09 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	20.499	21.686	21.686	21.303	98,2	103,9
10 Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	14.989	15.225	15.225	15.018	98,6	100,2
11 Krajowe Biuro Wyborcze	52.147	49.009	453.311	380.180	83,9	729,0
12 Państwowa Inspekcja Pracy	276.280	285.688	285.688	280.005	98,0	101,3
13 Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	243.476	246.701	247.351	244.083	98,7	100,2
14 Rzecznik Praw Dziecka	10.249	10.317	10.317	10.317	100,0	100,7
15 Sądy powszechne	6.172.942	6.465.672	6.465.672	6.390.997	98,8	103,5
16 Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	127.416	125.064	133.995	128.054	95,6	100,5
17 Administracja publiczna	79.412	106.263	108.547	74.679	68,8	94,0
18 Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa	1.546.135	1.409.715	1.810.260	1.612.066	89,1	104,3
19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe	6.025.839	6.145.717	6.394.818	6.079.416	95,1	100,9
20 Gospodarka	1.674.615	1.614.730	2.104.344	1.953.797	92,8	116,7
21 Gospodarka morska	667.127	393.689	556.724	544.090	97,7	81,6
22 Gospodarka wodna	910.751	319.058	939.016	927.630	98,8	101,9
24 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.838.756	2.981.045	3.110.718	2.991.055	96,2	105,4
25 Kultura fizyczna	282.315	276.144	282.986	267.000	94,4	94,6
26 Łączność	47.960	23.598	24.910	20.529	82,4	42,8
27 Informatyzacja	284.775	224.229	370.737	313.285	84,5	110,0
28 Nauka	4.908.853	5.083.012	5.256.383	5.134.462	97,7	104,6
29 Obrona narodowa	27.899.308	28.260.940	31.740.008	31.212.544	98,3	111,9
30 Oświata i wychowanie	472.812	424.371	488.519	461.382	94,4	97,6
31 Praca	427.030	411.297	473.379	443.186	93,6	103,8
32 Rolnictwo	877.787	758.795	900.995	854.159	94,8	97,3
33 Rozwój wsi	6.695.345	4.338.522	5.519.112	5.328.234	96,5	79,6
34 Rozwój regionalny	1.885.858	1.972.501	2.263.983	2.054.576	90,8	108,9
35 Rynki rolne	420.840	431.527	455.730	442.426	97,1	105,1
36 Skarb Państwa	59.173	64.316	64.330	59.708	92,8	100,9
37 Sprawiedliwość	4.337.135	4.471.863	4.569.670	4.541.390	99,4	104,7
38 Szkolnictwo wyższe	10.750.826	10.913.734	11.791.742	11.752.104	99,7	109,3
39 Transport	6.153.707	6.335.388	6.337.531	6.065.861	95,7	98,6
40 Turystyka	47.949	48.039	48.039	47.793	99,5	99,7
41 Środowisko	578.254	346.661	575.397	562.390	97,7	97,3
42 Sprawy wewnętrzne	18.911.785	19.261.673	19.715.219	19.469.670	98,8	102,9
43 Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	153.928	119.749	160.544	158.549	98,8	103,0
44 Zabezpieczenie społeczne	906.519	819.434	917.685	905.722	98,7	99,9
45 Sprawy zagraniczne	1.825.330	1.682.636	1.907.067	1.865.103	97,8	102,2
46 Zdrowie	4.317.544	4.039.086	4.558.115	4.266.668	93,6	98,8
49 Urząd Zamówień Publicznych	26.179	27.440	29.319	27.272	93,0	104,2
50 Urząd Regulacji Energetyki	36.698	36.109	38.378	38.047	99,1	103,7
52 Krajowa Rada Sądownictwa	10.951	11.895	11.895	11.562	97,2	105,6
53 Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	54.657	54.380	55.400	54.968	99,2	100,6
54 Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	29.614	29.458	31.741	31.567	99,5	106,6
56 Centralne Biuro Antykorupcyjne	111.501	107.032	111.324	109.942	98,8	98,6
57 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	498.280	499.788	500.208	500.173	100,0	100,4
58 Główny Urząd Statystyczny	387.277	394.461	395.673	393.743	99,5	101,7
59 Agencja Wywiadu	145.599	143.293	143.293	143.290	100,0	98,4
60 Wyższy Urząd Górniczy	54.327	53.911	57.653	57.246	99,3	105,4
61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej	51.275	50.114	51.614	51.589	99,9	100,6
62 Rybołówstwo	249.776	163.497	224.511	220.906	98,4	88,4
63 Rodzina	13.158	14.412	15.031	13.928	92,7	105,9
64 Główny Urząd Miar	126.954	125.529	127.988	127.616	99,7	100,5
65 Polski Komitet Normalizacyjny	31.335	32.818	32.818	30.843	94,0	98,4
66 Rzecznik Praw Pacjenta	11.326	11.315	11.315	11.315	100,0	99,9
67 Polska Akademia Nauk	80.708	78.151	78.151	77.866	99,6	96,5
68 Państwowa Agencja Atomistyki	152.213	27.586	29.458	29.056	98,6	19,1
70 Komisja Nadzoru Finansowego	187.784	218.365	218.553	208.395	95,4	111,0
71 Urząd Transportu Kolejowego	26.506	26.869	26.992	26.976	99,9	101,8
72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	16.464.764	16.698.614	16.698.614	16.657.717	99,8	101,2
73 Zakład Ubezpieczeń Społecznych	44.884.757	40.562.545	40.562.545	38.408.706	94,7	85,6
74 Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	29.822	31.757	31.757	28.784	90,6	96,5
75 Rządowe Centrum Legislacji	24.740	25.603	25.603	25.273	98,7	102,2
76 Urząd Komunikacji Elektronicznej	91.592	102.706	102.721	92.793	90,3	101,3
78 Obsługa zadłużenia zagranicznego	10.119.416	11.800.000	11.300.000	9.607.506	85,0	94,9
79 Obsługa długu krajowego	32.340.694	24.370.000	24.870.000	24.848.383	99,9	76,8
80 Regionalne Izby Obrachunkowe	113.626	113.064	113.841	113.777	99,9	100,1
81 Rezerwa ogólna	0	95.000	8.008	0	0,0	
82 Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	51.257.088	51.206.360	51.206.360	51.203.571	100,0	99,9
83 Rezerwy celowe	0	23.272.975	4.512.623	0	0,0	
84 Środki własne Unii Europejskiej	18.129.224	17.765.160	17.665.160	17.259.857	97,7	95,2
85 Budżety wojewodów	29.330.538	23.164.602	31.414.374	30.785.840	98,0	105,0
86 Samorządowe Kolegia Odwoławcze	113.193	106.025	116.173	116.009	99,9	102,5
88 Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury	1.824.609	1.864.434	1.883.393	1.883.191	100,0	103,2